

SPOJKY – konjunkcie

Vytvorte definíciu.

Spájanie slov a viet = bezspojkové a spojkové

1. PRIRAĎOVACIE SPOJKY – spájajú rovnocenné slová alebo vety.
 - a. **Zlučovacie** – a, i, aj, ani, alebo, či, ako i, ako aj;
 - b. **Odporovacie** – a (v zmysle ale), ale, avšak, lež, lenže;
 - c. **Stupňovacie** – ba, ba aj, ba ani, nielen – ale aj, nielenže – ale aj;
 - d. **Vylučovacie** – alebo, či, buď – buď, buď – alebo, či – či.
2. PODRAĎOVACIE SPOJKY – spájajú nerovnocenné vety (hlavnú a vedľajšiu vetu) do súvetia. Jedna veta je nadradená a druhá podradená.
aby, ako, či, čo, keď, keďže, lebo, pretože, pokiaľ...

Z pravopis spojok

Píšeme čiarky pred spojkami:

- Ak sa opakuje tá istá zlučovacia alebo vylučovacia spojka (*i – i – i; ani – ani, alebo – alebo*) – čiarku píšeme pred druhou a nasledujúcou spojkou.
- Ak vymeníme zlučovaciu spojku za inú, čiarku pred vymenenou spojkou nepíšeme.
- Pred priraďovacími spojkami – *a preto, a tak, a predsa, a keď, ale, teda...*
- Pred podraďovacími spojkami – *že, keby, aby, keď, pretože, ktorá, ktorý...*

Čiarku môžeme, ale nemusíme písať:

- Pred priraďovacími spojkami ak vyjadrujú vzťah ako zlučovací: *Naháňali ho, a nechytily (odporovací vzťah).*

Čiarku nepíšeme:

- Pred spojkou **ako** v prirovnaní:
- Ak sa dá spojka **či** zameniť za spojku **alebo**
- ALE: ide o podraďovaciu spojku **či, alebo** píšeme čiarku:

Štylistické využitie spojok: môžeme ju nahradiť pomlčkou: *Nechcel to – nedovolil to.*

Cvičenie: Vyberte správnu možnosť:

Nemusím ísť do školy, pretože/nakoľko je dnes sviatok.

Príde môj zástupca, a to/a síce môj otec.

Vrtí sa jak kolotoč. / Vrtí sa ako kolotoč.

Bol som tam v čase, kedy/keď sa to stalo.

ČASTICE – partikuly

Vytvorte definíciu častíc.

Z pravopisu častíc

Písanie čiarky:

Pri hodnotiacej a vysvetľovacej častici, ak má platnosť pre celú vetu, nielen pre jedno slovo (*zrejme, samozrejme, prirodzene, slovom, veru*).

Nepíšeme čiarku: ak má vzťah iba k jednému slovu.

Písanie častíc osobitne: *asi sotva, akože by, nie a nie, len a len, priam ta, bodaj by, čo i len, ba čo aj...*

Písanie častíc spolu: *bezpochyby, čoby, čožeby, akoby, napríklad, takisto, božechráň, chvalabohu, nedajbože.*

Písanie častíc so spojovníkom: *tak-tak, len-len, už-už...*

Štylistické využitie častíc:

- Ø Hovorový štýl: *no, takže (chápe sa ako chyba, ak sa používa bezdôvodne).*
- Ø Publicistický štýl: *na zvýraznenie subjektívnosti*
- Ø Náučný štýl: *iba sporadicky.*

CITOSLOVCI – interjekcie

Vytvorte definíciu:

Z pravopis citosloviec

Interpunkcia: vety s citoslovcom majú na konci zvyčajne výkričník.

.....

Čiarky: píšeme za citoslovcom.

.....

Písanie spolu:

Písanie so spojovníkom:

Štylistické využitie citosloviec

- Sú expresívne slová.
- Nehodia sa do písomných prejavov objektívnych štýlov.
- Nájdeme ich v dramatickom rozprávaní, v dialógu alebo monológovi postavy.